

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління розвитком агломерацій»

Ступінь освіти	доктор філософії
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	«Менеджмент»
Тривалість викладання	7 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	5 годин на тиждень
Лекції	3 години на тиждень
Семінарські	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

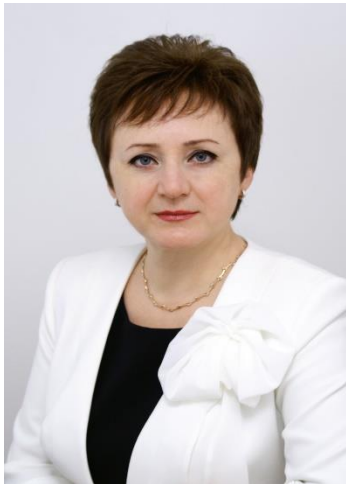
Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Управління розвитком агломерацій»

Інформація про викладача:

Дудник Алла Вікторівна (лекції і семінарські)

доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка:

<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Dudnik>

E-mail:

dudnik.a.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Освітня компонента «Управління розвитком агломерацій» належить до переліку варіативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачів освітньо-наукової програми «Менеджмент» спеціальності D3 Менеджмент на другому році навчання. Вивчення дисципліни «Управління розвитком агломерацій» дозволить здобувачам вищої освіти ознайомитися з особливостями управління сталим розвитком міських агломераційних поселень для забезпечення їх збалансованого та сталого розвитку.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Управління розвитком агломерацій**» є формування компетентностей та системи знань, які забезпечують розуміння теоретичних концепцій, оволодінні сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з оцінювання ризиків, поточного стану та визначення перспективних напрямків розвитку міст як складних природно-антропогенних систем задля забезпечення їх сталого розвитку

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів з концептуальними уявленнями щодо еколого-економічного моніторингу якості середовища;
- виявити фактори впливу антропогенної діяльності на стан екологічного, економічного та соціального середовища міських агломерацій;
- узагальнити методичні підходи щодо принципів розподілу природоохоронних інвестицій для розвитку міста.

3. Результати навчання:

Після вивчення цієї дисципліни ви зможете:

- 1) Оцінювати характер еволюції основних концептуальних уявлень щодо еколого-економічного моніторингу якості середовища міських урбосистем.
- 2) Аналізувати особливості впливу антропогенної діяльності на стан екологічного, економічного та соціального середовища міських агломерацій, здійснювати економічну оцінку наслідків такого впливу.
- 3) Сформулювати концептуальні уявлення щодо принципів розподілу природоохоронних інвестицій задля управління сталим розвитком міської агломерації.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1. Теоретико-методичні основи еколого-економічного моніторингу якості середовища агломерацій	Лекція	Силабус Конспект лекцій
1.1 Теоретичні засади, сутність та різновиди моніторингу	1 година	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361
1.2 Основні завдання еколого-економічного моніторингу, його роль у формуванні політики місцевої влади в контексті сталого розвитку міст	2 години	
ТЕМА 1МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА. ОСНОВНІ СКЛАДНИКИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ПРОГРАМИ	Семінарське заняття	Методичні вказівки для семінарських та

ТЕМА 1 ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ НА РІВНІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД	Семінарське заняття	індивідуальних занять
Тема 2. Оцінка антропогенного впливу на регіональні аспекти реалізації еколого-економічної політики сталого розвитку урбосистем	Лекція	Силабус Конспект лекцій
2.1 Організаційні засади та методичні підходи до формування і реалізації управлінської політики сталого розвитку агломерацій	3 години	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361
2.2. Міжнародні еколого-економічні проблеми взаємодії між природною та антропогенною складовими агломераційних урбосистем	3 години	
2.3 Економічна оцінка наслідків впливу антропогенної діяльності на екологічний стан урбосистеми	3 години	
ТЕМА 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	Семінарське заняття	Методичні вказівки для семінарських та індивідуальних занять
ТЕМА 2. ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПРИРОДНИМ ТА АНТРОПОГЕННИМ СЕРЕДОВИЩАМИ НА РІВНІ МІСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ	Семінарське заняття	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361
Тема 3. Засади забезпечення екологічної безпеки промислово-міських агломерацій в контексті їхнього сталого розвитку	Лекція	Силабус Конспект лекцій
3.1 Підходи до розподілу природоохоронних інвестицій для реалізації заходів екологічної безпеки	3 години	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361
3.2 Удосконалення системи розподілу природоохоронних інвестицій в поліпшення стану міських екосистем	3 години	
3.3 Формування системи еколого-економічного моніторингу урбосистем як інструментального забезпечення екологічної безпеки	3 години	
ТЕМА 3 ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗПОДІЛУ ІНВЕСТИЦІЙ В ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ ЕКОСИСТЕМ	Семінарське заняття	Методичні вказівки для семінарських та індивідуальних занять
ТЕМА 3. МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ АГЛОМЕРАЦІЇ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	Семінарське заняття	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6361
Підведення підсумків роботи, оголошення оцінок	Семінарське заняття	Індивідуальні дослідницькі завдання, есе

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних та семінарських заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0 – 59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів виконання контрольної роботи, участі в семінарських, виконання індивідуального дослідницького та творчого індивідуального - есе завдань складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за результатами опанування лекційного матеріалу (60 балів) та оцінок за активну роботу на семінарських заняттях (дебати та дискусії) (20 балів), а також виконаних індивідуальних дослідницьких завдань та творчого індивідуального завдання – есе, які разом оцінюються сумою (20 балів).

За бажанням здобувача освіти як альтернатива виконанню творчих дослідницьких завдань може розглядатися підготовка тез доповідей на конференції. Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною (диференційований залік) відбувається письмово шляхом надання відповідей на відкриті питання. Відповіді на питання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами заліку – 100 та передбачає надання відповідей на 10 відкритих питань по 6 балів кожне.
--	--

6.3. Критерії оцінювання

6.3.1 Критерії оцінювання відкритих питань лекційного матеріалу

Результати опанування лекційного матеріалу визначаються на підставі надання відповіді на відкриті питання. Кожному здобувачу освіти пропонуються

п'ять питань, які охоплюють структуру курсу. Кожне питання оцінюється максимально сумою 6 балів. Для оцінки відповіді використовуються наступні критерії:

6 балів: відповідність еталону, наведення прикладів, доповнення еталону інформацією з додаткової літератури з посиланням на неї, правильна мова викладення матеріалу.

5 балів: відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали: зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте неповністю відповідає еталону, містить граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст повідомлення.

2 бали: наявність відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.3.2. Критерії оцінювання семінарів, дебатів та дискусій:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.3. Критерії оцінювання індивідуального дослідницького завдання та есе:

Встановлюються залежно від типу завдання і варіюються в діапазоні від 3 до 5 балів за кожне завдання. Загальний підхід є орієнтованим на визначення здатності здобувача самостійно працювати з науковими джерелами, обирати інформацію з обширного масиву статистичних даних (в тому числі з джерел (звітів) опублікованих англійською мовою), робити обґрунтовані висновки, коректно посилатися на використані джерела та ресурси, не допускати випадків академічного плагіату.

6.3.4 Критерії оцінювання тез доповіді (для зарахування замість семінарських занять необхідно набрати 24 - 40 балів):

•31–40 балів – тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни;

тези містять усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; відсутні граматичні та стилістичні помилки; оформлення відповідає вимогам конференції;

- 24–30 балів - тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни, але потребують доопрацювання; тези містять не усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; є граматичні та стилістичні помилки; стиль викладення не науковий; є недоліки щодо оформлення відповідно вимог конференції;

- 0 балів – тези доповіді не подані на перевірку викладачеві; результати перевірки на наявність запозичень не відповідають встановленим вимогам.

6.3.5. Критерії оцінювання тез доповіді (для зарахування замість семінарських занять необхідно набрати 24 - 40 балів):

- 31–40 балів – тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни; тези містять усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; відсутні граматичні та стилістичні помилки; оформлення відповідає вимогам конференції;

- 24–30 балів - тези подані на перевірку викладачеві у встановлені терміни, але потребують доопрацювання; тези містять не усі стандартні структурні елементи відповідно вимог конференції на яку подаються: мету (поставлене завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; аналіз сучасних підходів щодо даної проблеми; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські), висновки; результати перевірки на наявність запозичень відповідають встановленим вимогам; є граматичні та стилістичні помилки; стиль викладення не науковий; є недоліки щодо оформлення відповідно вимог конференції;

- 0 балів – тези доповіді не подані на перевірку викладачеві; результати перевірки на наявність запозичень не відповідають встановленим вимогам.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної

оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»».
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

<https://www.facebook.com/ManagementDepartmentOfNTU> Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу відділу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та семінарських занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

9. Ресурси і література

1. Аналітичний документ Європейський зелений курс: можливості та загрози для України. 2020. 74 с.
2. Василенко І.А., Півоваров О.А., Трус І.М., Іванченко А.В. Урбоекологія. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 309 с.
3. Воробйов В.В., Шило О.С. Екологізоване місто та екологічне місто: подібності та відмінності. Український журнал будівництва та архітектури. 2021. №3. С. 62–72.

4. Мельник В.В. Теоретичні засади соціально-економічного розвитку регіону як складник державного регулювання економіки / В.В. Мельник. – Економіка і суспільство: Мукачівський державний університет, 2018. №17.
5. Дудник А.В. До питання забезпечення екологічної безпеки промислових підприємств в контексті сталого розвитку урбосистем / А.В. Бардась, А.В. Дудник // Сучасні тенденції функціонування та розвитку підприємства: загрози та виклики: колективна наукова монографія / під заг. ред. С.Б. Довбні. – Д. : ЛПРА, 2016. – С. 276-289.
6. Дудник А.В. До питання оцінки природно-ресурсного потенціалу якості довкілля міських поселень / А.В. Бардась, А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2016. – № 1(53). – С. 148-156.
7. Dudnyk A.V. Sustainable development of urban systems: theoretical aspects / А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2016. – № 3(55). – С. 162-171.
8. Дудник А.В. Теоретико-методичні засади еколого-економічного моніторингу урбосистем / А.В. Дудник // Економічний простір. – 2017. – № 122. – С. 205-215.
9. Дудник А.В. До питання систематизації методологічних засад моніторингу стану довкілля / О.І. Амоша, А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2018. – № 4(64) – С. 169-180.
10. Дудник А.В. Організаційні засади політики управління сталим розвитком промислово-міських агломерацій / А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2019. – № 3 (67). – С. 197-206.
11. Дудник А.В. Глобальне еколого-економічне управління взаємодією природних та антропогенних складових урбосистем / А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2019. – № 4(68). – С. 191-201.
12. Дудник А.В. Засади забезпечення екологічної безпеки промислово-міських агломерацій в контексті їх сталого розвитку / А.В. Дудник // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2020. – № 2 (70). – С.201-213.
13. Дудник А. До питання еколого-економічного моніторингу у формуванні політики місцевої влади в контексті сталого розвитку міст / А. Бардась, А. Дудник // *Evropský časopis ekonomiky a managementu* //. – Praha, 2019. Svazek 5, 2. – С. 181-188.
14. Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів : Видавництво «Компанія Манускрипт», 2019. 64 с.
15. Моніторинг довкілля: підручник / [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мокін В. Б. та ін.]; за ред. проф. В.М. Боголюбова. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – Київ: НУБіПУ, 2018. – 435 с.
16. Хлобистов Є.В. Огляд методичних підходів до визначення енергетичного потенціалу регіональних природно-ресурсних комплексів / Є. В. Хлобистов, І. В. Сегеда // Економічний форум. – 2015. – № 4. – С. 204-209. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_4_33

17. Шилова Т.О. Міська екологія : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури, ВСП «Ін-т післядиплом. освіти». Київ: КНУБА, 2015. 199 с.

18. Tiutchenko S., Ivanova M., Smiesova V., Tryfonova O., Shvets V., Dudnyk A. Economic security and enterprise management in the conditions of an environmental economy as a basis for sustainable development. Int. J. of Environmental Technology and Management. Special Issue: Innovative Environmental Technologies and Management. 2024. Vol. 27, No. 1–2, P. 110–128. <https://doi.org/10.1504/IJETM.2024.135566> (Scopus, Web of Science)

19. Трифонова О.В., Баранець Г.В., Варяниченко О.В., Дудник А.В. (2025). Ефективність імплементації цілей сталого розвитку в корпоративну стратегію підприємства. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 3(91). 45-56. <https://doi.org/10.33271/ebdut/91.045>